

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENATUL

L E G E

privind agenții comerciale permanente

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

CAPITOLUL I **DOMENIUL DE APLICARE**

Art.1.- (1) Prezenta lege se aplică raporturilor juridice între agenții comerciale permanente și comitenții acestora.

(2) În sensul prezentei legi, prin agent comercial permanent - denumit, în continuare, *agent* - se înțelege comerciantul, persoană fizică sau juridică, care, în calitate de intermediar independent, este împuternicit, în mod statornic:

a) să negocieze afaceri pentru o altă persoană fizică sau juridică, denumită, în continuare, *comitent* sau

b) să negocieze și să încheie afaceri în numele și pe seama comitentului.

(3) Împuternicirea prevăzută la alin.(2) se poate exercita în una sau mai multe regiuni determinate, astfel cum se stabilește în contract.

(4) Agentul prestează serviciul caracteristic cu titlu principal sau accesoriu și contra unei remunerații.

(5) Agentul nu este prepusul comitentului.

Art.2.- (1) Prezenta lege nu se aplică activității persoanelor care:

a) acționează ca intermediar în cadrul burselor de valori și al piețelor reglementate de mărfuri și instrumente financiare derivate;

b) au calitatea de agent sau broker de asigurări și reasigurări;

c) în calitate de agent, prestează un serviciu neremunerat.

(2) Nu constituie agent, în înțelesul prezentei legi, persoana care:

a) are calitatea de organ legal sau statutar al unei persoane juridice și atribuții de reprezentare a acesteia;

b) este asociat sau acționar și este împuternicită în mod legal să îi reprezinte pe ceilalți asociați sau acționari;

c) are calitatea de administrator judiciar, lichidator, tutore, curator, custode sau sechestru, în raport cu comitentul.

CAPITOLUL II DREPTURI ȘI OBLIGAȚII

Art.3.- (1) Agentul nu poate negocia și încheia, pe contul său, fără consimțământul expres al comitentului, în regiunea determinată prin contract, operațiuni de comerț concurente privind bunuri și/sau servicii similare celor care fac obiectul contractului de agenție.

(2) În lipsa unei stipulații contrare, agentul poate reprezenta mai mulți comitenți, iar comitentul se poate folosi, în același timp, în aceeași regiune și pentru același comerț, de mai mulți agenți.

(3) Agentul poate primi împuternicirea de a negocia sau încheia, în regiunea determinată prin contract, operațiuni pentru mai mulți comitenți concurenți, numai dacă în contractul de agenție se stipulează în mod expres o asemenea permisiune.

Art.4.- (1) În sensul prezentei legi, prin *clauză de neconcurență* se înțelege acea prevedere contractuală al cărei efect constă în restrângerea activității profesionale a agentului pe perioada desfășurării și/sau ulterior încetării contractului de agenție.

(2) Clauza de neconcurență trebuie redactată în scris, sub sancțiunea nulității.

(3) Clauza de neconcurență se aplică doar pentru regiunea geografică sau grupul de persoane și regiunea geografică la care se referă contractul de agenție și doar pentru bunurile și serviciile în legătură cu care agentul este împuternicit să negocieze și să încheie operațiuni; orice extensiune a sferei clauzei de neconcurență este anulabilă, la cererea agentului.

(4) Restrângerea activității prin clauza de neconcurență nu se poate întinde pe o perioadă mai mare de doi ani de la data încetării contractului de agenție.

Art.5.- (1) Agentul trebuie să îndeplinească obligațiile ce decurg din împuternicirea ce îi este dată, personal sau prin prepușii săi, în conformitate cu instrucțiunile primite și în scopul realizării intereselor comitentului.

(2) În executarea împuternicirilor primite, agentul este obligat să acționeze cu bună-credință și cu diligența unui profesionist.

(3) Agentul este obligat:

a) să-i procure și să-i comunice comitentului pentru care acționează informațiile privitoare la regiunea sau regiunile stabilite în contract, care l-ar putea interesa pe acesta, precum și toate celelalte informații necesare de care dispune;

b) să depună diligența necesară pentru negocierea și, dacă e cazul, încheierea afacerilor cu care este împuternicit, în condiții cât mai avantajoase pentru comitent;

c) să respecte în mod corespunzător instrucțiunile rezonabile primite de la comitent, ținând cont de caracterul imperativ, indicativ sau facultativ al acestora;

d) să țină, în registrele sale, partide separate pentru operațiunile ce privesc pe fiecare comitent;

e) să depoziteze bunurile sau eșantioanele într-o manieră care să permită identificarea celor aparținând fiecărui comitent;

f) să îndeplinească orice altă obligație care-i revine, potrivit contractului și dispozițiilor legale.

(4) Executarea împuternicirii prin substituirea agentului, în tot sau în parte, cu subagenți este supusă prevederilor Codului civil.

Art.6.- (1) În raporturile cu agentul, comitentul este obligat să acționeze cu bună-credință și cu diligența unui profesionist.

(2) Comitentul este obligat:

a) să-i pună la dispoziție agentului, în timp util și într-o cantitate corespunzătoare, mostre, cataloage, tarife și orice alte documente necesare agentului pentru executarea împuternicirii sale, referitoare la bunurile sau serviciile respective;

b) să-i furnizeze agentului informațiile necesare executării contractului de agenție;

c) să-l înștiințeze pe agent, într-un termen util, atunci când va prevedea că volumul operațiunilor comerciale va fi sensibil inferior celui pe care agentul l-ar fi putut anticipa în mod normal;

d) să-i plătească agentului remunerația, în condițiile și la termenele stabilite prin contract sau prin lege;

e) să îndeplinească orice altă obligație care-i revine, potrivit contractului și dispozițiilor legale.

(3) Comitentul trebuie să-l informeze pe agent, în timp util, potrivit naturii operațiunii, despre acceptarea, refuzul sau neexecutarea unei operațiuni comerciale negociate sau, după caz, încheiate de agent.

Art.7.- Operațiunea negociată de agent se consideră abandonată dacă comitentul, primind înștiințarea, nu comunică în timp util terței persoane, direct sau prin intermediul agentului, acceptul său.

Art.8.- (1) Agentul nu poate, fără împuternicire specială, să primească plata și nici să acorde reduceri sau amânări pentru creanțele comitentului.

(2) Agentul poate primi reclamații privitoare la viciile bunurilor sau serviciilor și poate solicita orice măsuri de asigurare în interesul comitentului, fiind obligat, în ambele cazuri, să-l înștiințeze de îndată pe comitent.

Art.9.- Dispozițiile art.5 și 6 au caracter imperativ, de la care părțile nu pot deroga prin convenție contrară.

CAPITOLUL III REMUNERAREA AGENTULUI

Art.10.- (1) Remunerația agentului constă fie într-o sumă fixă, fie într-un comision, fie în parte o sumă fixă și în parte un comision, potrivit acordului părților.

(2) În lipsa unor prevederi legale sau a unor stipulații derogatorii, agentul are dreptul de a primi o remunerație în conformitate cu uzanțele comerciale ale zonei și sectorului de piață în care acesta operează. În absența unor asemenea uzanțe, agentul este îndreptățit să primească o remunerație corespunzătoare, ținând seama de toate aspectele caracteristice operațiunilor efectuate.

Art.11.- (1) În sensul prezentei legi, prin *comision* se înțelege orice formă de remunerație al cărei quantum se obține prin raportarea la volumul sau la valoarea operațiunilor.

(2) Dispozițiile art.12-17 sunt aplicabile numai în măsura în care agentul primește comision, cu titlu de remunerație totală sau parțială.

Art.12.- Agentul este îndreptățit a primi comision pentru o operațiune încheiată pe durata existenței contractului de agenție atunci când:

- a) operațiunea este încheiată ca urmare a intermediarii agentului;
- b) operațiunea este încheiată, fără intermedierea agentului, cu o terță persoană care a fost procurată anterior de acesta ca client, cu condiția ca această operațiune să aibă o natură similară celei încheiate anterior cu acel client;
- c) operațiunea este încheiată cu un client dintr-o regiune determinată sau care face parte dintr-un grup de persoane determinate, pentru care agentul a primit împuternicire exclusivă prin contractul de agenție.

Art.13.- Agentul este îndreptăţit a primi comision pentru o operaţiune încheiată ulterior încetării contractului de agenţie dacă:

a) încheierea acelei operaţiuni survine într-un termen rezonabil de la data încetării contractului de agenţie, iar încheierea operaţiunii se datorează în principal activităţii prestate de agent pe durata contractului de agenţie;

b) comanda terţilor a fost primită de comitent sau de către agent, în conformitate cu dispoziţiile art.12, anterior încetării contractului de agenţie.

Art.14.- (1) În cazul înlocuirii agentului, noul agent nu are dreptul de a primi comisionul prevăzut la art.12, dacă acesta este datorat agentului precedent, în temeiul art.13.

(2) Prevederile alin.(1) nu se aplică atunci când, din circumstanţele concrete, rezultă că este echitabil ca acel comision să fie împărţit între agenţii respectivi.

Art.15.- (1) Dreptul la comision se naşte la data la care se îndeplineşte una dintre următoarele condiţii:

a) comitentul îşi execută obligaţiile contractuale faţă de terţa persoană;

b) comitentul ar fi trebuit să-şi execute obligaţiile contractuale potrivit convenţiei sale cu terţa persoană;

c) terţa persoană îşi execută obligaţiile contractuale.

(2) Dreptul la comision se naşte cel mai târziu la data la care terţa persoană îşi execută obligaţiile sau ar fi trebuit să le execute dacă comitentul şi-ar fi executat în mod corespunzător obligaţiile sale.

(3) Prevederile alin.(2) au caracter imperativ, de la care părţile nu pot deroga în detrimentul intereselor agentului.

Art.16.- (1) Comisionul se datorează şi pentru operaţiunile încheiate, dar la a căror executare părţile au renunţat; prevederile art.15 alin.(2) se aplică, în acest caz, în mod corespunzător.

(2) Dreptul la comision nu se stinge decât dacă şi în măsura în care operaţiunea încheiată între comitent şi terţa persoană nu

se execută, iar această neexecutare nu este datorată unor circumstanțe imputabile comitentului.

(3) În caz de executare parțială din partea terței persoane, agentul este îndreptățit doar la plata unei cote-părți din comision, proporțională cu suma încasată de comitent.

(4) În cazurile prevăzute la alin.(2) și (3), comisioanele percepute vor fi rambursate, după caz, în tot sau în parte.

(5) Prevederile alin.(2) au caracter imperativ, de la care părțile nu pot deroga în detrimentul intereselor agentului .

Art.17.- (1) Contul comisioanelor va fi lichidat de comitent la sfârșitul fiecărui trimestru și se va trimite agentului împreună cu copiile facturilor ce au fost expediate clienților, precum și cu precizarea elementelor esențiale care au stat la baza calculării valorii comisionului.

(2) Agentul este îndreptățit să solicite să-i fie remisă orice informație - inclusiv extrase ale registrelor contabile ținute de comitent - , care îi este necesară pentru verificarea valorii comisioanelor ce i-ar fi datorate.

(3) Prevederile alin.(2) se aplică în condițiile prevăzute de legea specială, atunci când dezvăluirea informațiilor respective vizează ordinea publică sau siguranța națională.

(4) Comisionul trebuie plătit cel mai târziu în ultima zi a lunii care urmează trimestrului în cursul căruia a luat naștere dreptul la comision.

(5) Prevederile alin.(1), (2) și (4) au caracter imperativ, de la care părțile nu pot deroga în detrimentul intereselor agentului.

CAPITOLUL IV

ÎNCHEIEREA ȘI ÎNCETAREA CONTRACTULUI DE AGENȚIE

Art.18.- Contractul de agenție, încheiat pe perioadă determinată sau nedeterminată - inclusiv modificările și adăugirile ulterioare -, poate fi probat numai prin înscris, indiferent de valoarea acestuia, atât în raporturile dintre părți, cât și față de terți.

Art.19.- Contractul de agenție pe durată determinată, care continuă să fie executat de părți după expirarea sa, se consideră transformat automat într-un contract pe durată nedeterminată.

Art.20.- (1) Contractul de agenție pe durată nedeterminată poate fi denunțat unilateral de oricare dintre părți, cu acordarea obligatorie a unui preaviz.

(2) Prevederile alin.(1) sunt aplicabile și contractului de agenție pe durată determinată, care prevede o clauză expresă privind posibilitatea denunțării unilaterale anticipate.

(3) Termenul de preaviz care însoțește declarația de denunțare trebuie să aibă o durată de minimum o lună, pentru primul an de contract.

(4) În cazul în care durata contractului este mai mare de un an, termenul minim de preaviz se mărește cu câte o lună pentru fiecare an suplimentar început, fără ca durata termenului de preaviz să depășească 6 luni.

(5) Părțile nu pot stabili, prin convenție, termene de preaviz mai scurte decât cele prevăzute la alin.(3) și (4).

(6) Dacă părțile convin termene de preaviz mai lungi decât cele prevăzute la alin.(3) și (4), contractul de agenție nu va putea stabili, în sarcina agentului, termene de preaviz mai lungi decât cele stabilite în sarcina comitentului.

(7) Dacă părțile nu stabilesc altfel, sfârșitul termenului de preaviz trebuie să coincidă cu sfârșitul unei luni calendaristice.

(8) Prevederile alin.(1)-(7) se aplică corespunzător contractului pe durată determinată transformat, potrivit art.19, în contract pe durată nedeterminată; în acest caz, la calculul termenului de preaviz se va ține seama de întreaga perioadă cumulată a contractului, cuprinzând atât durata determinată a contractului, cât și perioada în care contractul se consideră pe durată nedeterminată.

Art.21.- (1) Oricare dintre părți poate rezilia contractul de agenție, fără preaviz sau înainte de expirarea termenului contractului, în cazul unei neîndepliniri din culpă gravă a obligațiilor contractuale de către cealaltă parte.

(2) Contractul de agenție poate fi denunțat imediat, de oricare dintre părți, cu repararea prejudiciilor astfel pricinuite celeilalte părți, atunci când circumstanțe excepționale, altele decât forța majoră ori cazul fortuit, fac imposibilă continuarea colaborării între comitent și agent.

(3) În cazul prevăzut la alin.(2), se prezumă încetarea contractului la data primirii notificării scrise a intenției de denunțare a contractului și a motivului denunțării.

CAPITOLUL V

INDEMNIZAȚII ȘI DESPĂGUBIRI DATORATE ÎN CAZ DE ÎNCETARE A CONTRACTULUI DE AGENȚIE

Art.22.- (1) La încetarea contractului de agenție, agentul este îndreptățit să primească de la comitent o indemnizație, în măsura în care:

a) a procurat noi clienți comitentului sau a sporit semnificativ volumul operațiunilor comerciale cu clienții existenți, iar comitentul obține încă foloase substanțiale din operațiunile cu acești clienți și

b) plata acestei indemnizații este echitabilă, având în vedere circumstanțele concrete, în special comisioanele pe care agentul ar fi trebuit să le primească în urma operațiunilor încheiate de comitent cu clienții prevăzuți la lit.a), precum și posibila restrângere a activității profesionale a agentului datorită existenței în contractul de agenție a unei clauze de neconcurență.

(2) Valoarea indemnizației nu poate depăși o sumă echivalentă cuantumului unei remunerații anuale, calculată pe baza mediei anuale a remunerațiilor încasate de agent pe parcursul ultimilor 5 ani de contract; dacă durata contractului nu însumează 5 ani, remunerația anuală este calculată pe baza mediei remunerațiilor încasate în cursul perioadei respective.

(3) Acordarea indemnizației prevăzute la alin.(1) nu aduce atingere dreptului agentului de a cere despăgubiri, în condițiile legii.

(4) În cazul în care contractul de agenție încetează ca urmare a decesului agentului, urmează a se aplica, în mod corespunzător, prevederile alin.(1).

(5) Dreptul la indemnizația prevăzută de alin.(1) sau, după caz, la alin.(4), se stinge dacă agentul sau, după caz, succesorul acestuia, nu-l pune în întârziere pe comitent, cu privire la pretențiile sale, într-un termen de un an de la data încetării contractului de agenție.

Art.23.- Agentul nu are dreptul la indemnizația prevăzută la art.22 în următoarele situații:

a) comitentul reziliază contractul datorită unei încălcări de către agent a obligațiilor sale din culpă gravă;

b) atunci când agentul denunță unilateral contractul, cu excepția cazului în care această denunțare este motivată de cauze precum vârsta, infirmitatea ori boala agentului, care împiedică în mod justificat continuarea activităților agentului, ori de cauze justificate, imputabile comitentului;

c) în cazul novației contractului de agenție prin înlocuirea agentului cu o terță persoană.

Art.24.- Prevederile art.22 și 23 au caracter imperativ, de la care părțile nu pot deroga în detrimentul intereselor agentului înainte de încetarea contractului de agenție.

Art.25.- (1) Comitentul nu se poate prevala de clauza de neconcurență dacă contractul de agenție încetează în următoarele situații:

a) comitentul denunță unilateral contractul de agenție, fără a respecta termenul de preaviz, legal sau convențional, și fără a exista un motiv grav, pe care comitentul să-l fi comunicat de îndată agentului;

b) agentul reziliază contractul pentru un motiv grav imputabil comitentului și îl informează de îndată despre aceasta pe comitent;

c) contractul de agenție este reziliat de instanța judecătorească, ca urmare a culpei comitentului.

(2) La cererea agentului, instanța poate, ținând seama și de interesele legitime ale comitentului, să înlăture sau să limiteze efectele clauzei de neconcurență, atunci când consecințele prejudiciabile ale acesteia, pentru agentul comercial, sunt contrare echității.

(3) Instanța poate, la cererea agentului, să reducă cuantumul clauzei penale sau al indemnizației stipulate pentru încălcarea de către acesta a clauzei de neconcurență, dacă consideră că aceasta este excesivă în raport cu împrejurările cauzei.

CAPITOLUL VI DISPOZIȚII FINALE

Art.26.- Dispozițiile prezentei legi se completează, în măsura compatibilității lor, cu prevederile legale privind contractul de mandat comercial.

Art.27.- Prezenta lege intră în vigoare la 60 de zile de la publicarea sa în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Acest proiect de lege a fost adoptat de Senat în ședința din 23 mai 2001, cu respectarea prevederilor articolului 74 alineatul (2) din Constituția României.

p. PREȘEDINȚELE SENATULUI

Doru Ioan Tărăcilă